Bilgi Görseli Çalışması

24

22-26 Mart 2027

ÖĞRENME ÇIKTISI · COĞ.10.5.3

Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemini gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme

Süreç bileşenleri

d) Ekonomik sektörlere göre sınıflandırdığı verileri görselleştirir.

e) Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemini gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramları amaca uygun şekilde kullanır.

a) COĞ.10.5.1 — Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasındaki ölçütleri belirler.

Bugünün yolu

24. HAFTA

1	2	3	4	5	6
Hazırlık ve ölçütler	**Bilgi görseli nasıl kurulur?**	**Görselleştir, çıkarım yap**	**Paylaş**	**Öz değerlendirme**	**Ünite sonu**
s. 159-160	amaç → tür · örnek	1-2. adım	Grupta · sınıfta	s. 161	8-9. sorular

Hazırlığım tamam mı?

HAZIRLIK

No	Hazırlık	Tamam
1	Bilgi görseli çalışması için Türkiye ekonomisine katkı sunan ekonomik sektörlerden birini belirleyiniz.	☐
2	Belirlediğiniz ekonomik sektörü bilgi görseli çalışmasında hangi boyutuyla ele alacağınıza yönelik amacınızı belirleyiniz.	☐
3	Belirlediğiniz amaç doğrultusunda ilgili ekonomik sektöre yönelik bilgi toplayınız. Bu süreçte genel ağ, kütüphane vb. kaynaklardan yararlanabilirsiniz.	☐
4	Topladığınız bilgileri düzenleyiniz.	☐

Kaynağını yaz: kitap, okul kütüphanesi, EBA ya da kurumların resmî sayfaları. Bilmediğin sayıyı uydurma; boş bırak ve “araştırılacak” diye not et.

Performans çalışması: Bilgi Görseli

BİREYSEL · 40+40

Sizlerden Türkiye'deki ekonomik sektörler ve bu sektörlerin gelişimine yönelik bilgi görseli oluşturmanız ve sunmanız beklenmektedir.

1. Adım

Düzenlediğiniz bilgileri coğrafi temsiller aracıyla görselleştiriniz.

2. Adım

Görselleştirdiğiniz ilgili ekonomik sektörün Türkiye ekonomisine katkısına yönelik çıkarımlarda bulununuz.

1-2 · 23 dk

3. Adım

Hazırladığınız bilgi görselini sınıf ortamında sununuz.

22 dk

Puanlama anahtarı: neye bakılacak?

ÖLÇÜTLER

Ölçüt	Başlangıç	Kabul edilebilir	İyi	Çok iyi
Amaç belirleme (20)	5	10	15	20
Bilgi ve görsel toplama (20)	5	10	15	20
Bilgi ve görselleri düzenleme (20)	5	10	15	20
Sonuç çıkarma (20)	5	10	15	20
Sunum (20)	5	10	15	20

Toplam 100 puan · öz değerlendirme formu (s. 161) ile birlikte

Bu çalışma dönem notuma nasıl yansır?

P2 · BECERİ

Beceri görevi

P2'nin beceri görevleri payında (%35) — kitabın puanlama anahtarıyla (100)

Derse hazırlık

s. 159 'Gelecek Derse Hazırlık' (sektör, amaç, bilgi toplama, düzenleme) P2'nin derse hazırlık payında

Öz değerlendirme

s. 161 formu bilgi görseliyle birlikte teslim edilir, kanıt dosyasına girer

Zümre karar verirse dönemin performans puanı (P1) olarak da değerlendirilebilir.

Bilgi görselinde neler olur?

BİLGİ GÖRSELİ

1 · Başlık ve amaç

- Sektör ve ele aldığın boyut
- Tek cümlelik amaç

2 · Veri ve görsel

- Tablo, grafik, şekil ya da diyagram
- Kısa bilgi kutuları

3 · Çıkarım

- Sektörün Türkiye ekonomisine katkısı
- Verinin gösterdiği değişim

4 · Kaynak

- Verinin kaynağı ve yılı
- Kitap sayfası ya da kurumun resmî sayfası

Görseli okuyan biri amacı, veriyi, çıkarımı ve kaynağı 30 saniyede bulabilmeli.

Amacına uygun görsel türünü seç

AMAÇ → TÜR

Amacım	Görsel türü	Kitaptaki örnek
Bir yılda çalışanların sektörlere dağılımını göstermek	Pasta grafiği	Grafik 5.1-5.2 (s. 153)
Sektörlerin paylarının yıllara göre değişimini göstermek	Sütun ya da çizgi grafiği	Grafik 5.3 (s. 157)
Birkaç ülkeyi ya da yılı sayılarla karşılaştırmak	Tablo	s. 155 tabloları
Bir sektörün faaliyet kollarını göstermek	Şema ya da diyagram	s. 164 kavram şeması

Araç gereç: cetvel, pergel, boya kalemi (s. 157) — okulda ve sende olan

Örnek bilgi görseli (kitabın verisiyle)

ÖRNEK

Türkiye'de hizmet sektöründe çalışanlar

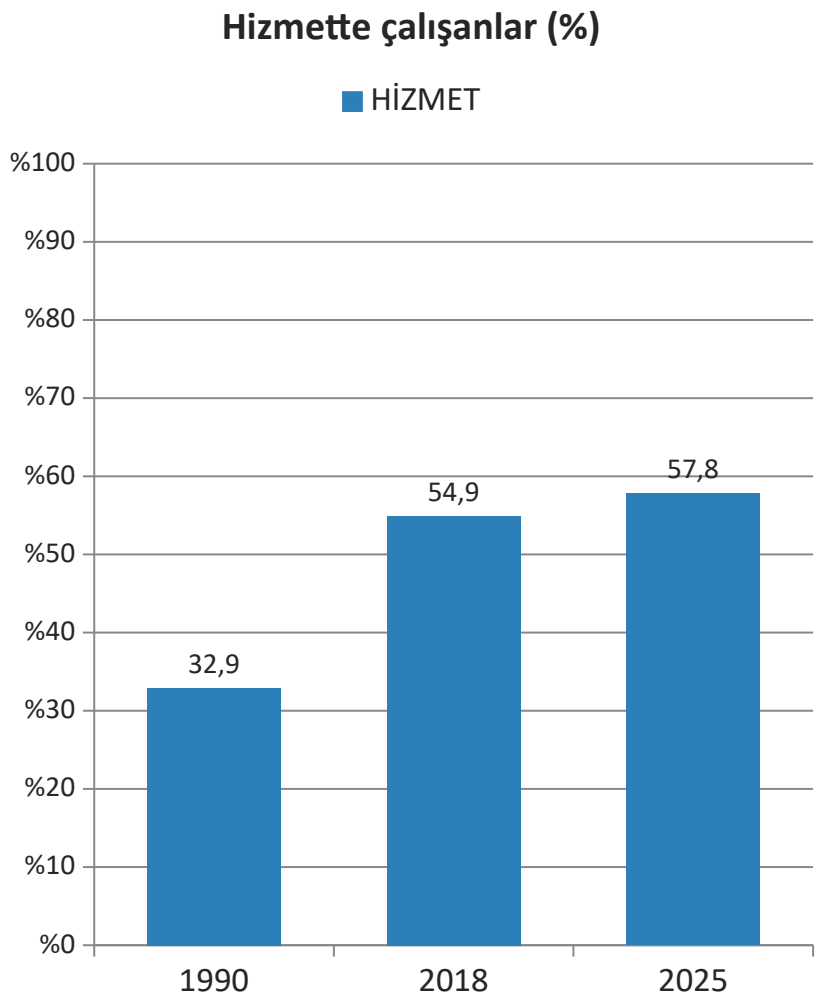
Amaç: çalışanların payının 1990-2025 değişimini göstermek

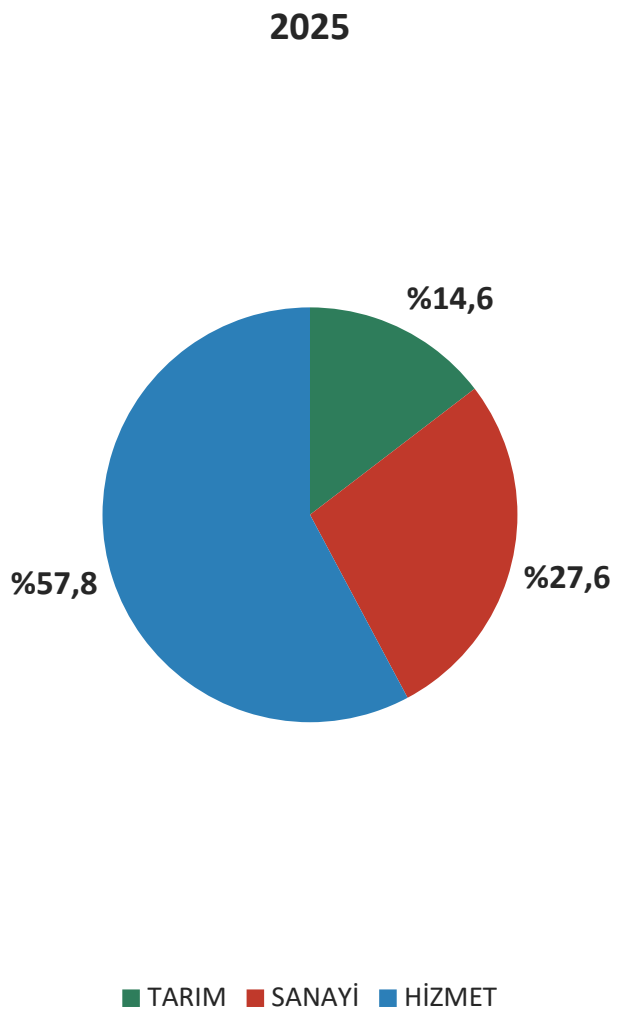
İnsan gücüne duyulan ihtiyacın fazla olması nedeniyle pek çok ülkede, hizmet sektörü olarak da ifade edilen üçüncül sektördeki ekonomik faaliyetlerde çok sayıda insan çalışmaktadır.

Çıkarım

1990'da çalışanların üçte birine yakını hizmette iken 2025'te yarıdan fazlası hizmettedir: istihdamda en büyük pay hizmet sektörünün.

Kaynak: Ders kitabı s. 148, 157 (Grafik 5.3)





Grafik 5.3'e göre 1990'dan 2025'e Türkiye'de çalışan nüfusun sektörlere dağılımında hangi değişim olmuştur?

A) Birincil sektörde çalışanların payı artmıştır.

B) İkincil sektörde çalışanların payı azalmıştır.

C) Üçüncül sektörde çalışanların payı artmıştır.

D) Üç sektörün payı değişmemiştir.

E) Birincil sektör en büyük paya ulaşmıştır.

Bilgimizi Yoklayalım — Cevap

YOKLAMA 9

Grafik 5.3'e göre 1990'dan 2025'e Türkiye'de çalışan nüfusun sektörlere dağılımında hangi değişim olmuştur?

A Birincil sektörde çalışanların payı artmıştır.

B İkincil sektörde çalışanların payı azalmıştır.

C **Üçüncül sektörde çalışanların payı artmıştır.**

D Üç sektörün payı değişmemiştir.

E Birincil sektör en büyük paya ulaşmıştır.

Kitap s. 157: üçüncül sektörün payı 1990'da %32,9, 2025'te %57,8. Birincil %46,8 → %14,6 azalmış, ikincil %20,3 → %27,6 artmıştır.

1. adım: bilgi görselimin planı

1. ADIM

Planın parçası	Benim görselim
Sektör	…
Amaç (hangi boyutuyla?)	…
Veri ve kaynağı (yılıyla)	…
Görsel türü ve neden	…
Çıkarım (sektörün Türkiye ekonomisine katkısı)	…

2. adım: çıkarımda bulun

2. ADIM

Türkiye ekonomisinde yaşanan değişimler yıllar itibarıyla çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı yüzdesinde de etkisini göstermiştir.

Cümle kalıbı

Görselime göre … sektörünün … payı … yılından … yılına …; bu durum Türkiye ekonomisine … katkı sağlıyor olabilir.

Değişim

Pay arttı mı, azaldı mı? Kaç puan?

Katkı

İstihdam, üretim, yerli üretim, dış satım

Sınır

Verimde olmayanı yazmam; 'olabilir' derim

Biçim ve kurallar

BİLGİ GÖRSELİ

Kâğıt (okulun A3 kâğıdı)

- Başlık ve amaç üstte
- Grafik cetvelle, renkler lejantla
- Çıkarım kutusu
- Kaynak altta

Dijital

- Tek sayfa, sade düzen
- Okulun etkileşimli tahtasında açılır
- Grafik ve görsellerin kaynağı altında

Kurallar

- Telefon kullanılmaz
- Çıktı, satın alma yok
- Bilmediğini uydurma, kaynağını yaz
- Kişisel bilgi yazılmaz

Bilgi görseli, öz değerlendirme formuyla birlikte ders sonunda öğretmene teslim edilir.

Görselini tamamlama zamanı

20 dk

Bireysel · bilgi görselini tamamla

Görselinde bunlar görünsün:

- Başlık, sektör ve amaç
- Amaca uygun grafik, tablo, şekil ya da diyagram (lejant, birim, yıl)
- Sektörün Türkiye ekonomisine katkısına yönelik çıkarım
- Verinin kaynağı

Gruplara geçiş: paylaşım ekipleri

8 GRUP

SÖZCÜ	YAZICI	ZAMAN VE MALZEME	HARİTA / VERİ OKUYUCU	KONTROLCÜ
Grubun cevabını sınıfla paylaşır.	Ortak cevabı yazar, tabloyu doldurur.	Süreyi izler, 2 dk kala uyarır; malzemeyi alır, teslim eder.	Haritayı, tabloyu ve grafiği okur, gösterir.	Yazımı, kaynağı ve doğruluğu denetler.

8 grup · 4-5 kişi · herkes kendi bilgi görselini getirir

- Grupta “30 cm sesi” · söz hakkı isim kartıyla · farklı görüşlere saygı

3. adım: grubunda sun

PAYLAŞIM · 12 dk

Sunan

2 dakikada: sektörün, amacın, görselin ve çıkarımın

Dinleyenler

Her görselden bir çıkarım not eder, bir soru sorar: 'Verin nereden?'

Sözcü

Gruptan sınıfa gösterilecek bir görseli grupla birlikte seçer

Arkadaşım	Sektör	Çıkarımı
1.		
2.		
3.		

Her gruptan bir görsel: sınıfımızın ortak sonucu

SINIF · 8 dk

Sözcü görseli gösterir; tabloyu birlikte dolduralım:

Sektör	Amaç	Görsel türü	Çıkarım

Öz değerlendirme formu

ÖZ DEĞERLENDİRME

Değerlendirme ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
1. Türkiye ekonomisine katkı sunan ekonomik sektörlerden birini bilgi görseli çalışması için belirledim.	☐	☐	☐
2. Belirlediğim ekonomik sektörü, çalışmada hangi boyutuyla ele alacağıma yönelik amacımı belirledim.	☐	☐	☐
3. Belirlediğim amaç doğrultusunda ilgili ekonomik sektöre yönelik bilgi topladım. Bu süreçte genel ağ, kütüphane vb. kaynaklardan yararlandım.	☐	☐	☐
4. Topladığım bilgileri düzenledim.	☐	☐	☐
5. Düzenlediğim bilgileri görselleştirdim.	☐	☐	☐
6. Görselleştirdiğim ilgili ekonomik sektörün Türkiye ekonomisine katkısına yönelik çıkarımlarda bulundum.	☐	☐	☐
7. Hazırladığım bilgi görselini sınıf ortamında sundum.	☐	☐	☐

Çalışmam sırasında öğrendiğim bilgiler: … · Çalışmam sırasında zorlandığım yerler: … · Çalışmamı yeniden yapacak olsaydım dikkat edeceğim hususlar: …

Kavram şeması: Ekonomik faaliyetler

SORU 8-10

Ekonomik Faaliyetler

Birincil	İkincil	Üçüncül	Dördüncül	Beşincil
Temel maddelerin doğrudan veya dolaylı bir şekilde doğal ortamdan elde edilmesini kapsayan ekonomik faaliyetlerdir.	Ham maddelerin belirli teknolojiler kullanılarak işlenmesi ile insanların kullanabileceği ürünlere dönüştürüldüğü ekonomik faaliyetlerdir.	Hizmet sektörü olarak da ifade edilen bu ekonomik faaliyet grubu, insanların ulaşım, sağlık vb. ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hizmetleri sunar.	Bilgi ve bilgisayar tabanlı hizmetleri kapsayan ekonomik faaliyetlerdir.	Karar verme ve yönetme faaliyetlerini kapsayan ekonomik faaliyetlerdir.

Ünite sonu — Soru 8

SORU 8

Ekonomik faaliyetlerin sektörlere göre sınıflandırılmasında aşağıdakilerden hangisi ölçüt olarak kullanılır? İşaretleyiniz.

Seçenek	İşaret	Gerekçe
Yürütülen ekonomik faaliyetin özelliği	☐	
Yürütülen ekonomik faaliyette çalışanların elde ettiği kazanç	☐	
Yürütülen ekonomik faaliyetin gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYİH) katkısı	☐	
Yürütülen ekonomik faaliyette ülke genelinde çalışan kişi sayısı	☐	
Yürütülen ekonomik faaliyetin gayrisafi millî hasılaya (GSMH) katkısı	☐	
Yürütülen ekonomik faaliyetin ülke istihdamına katkısı	☐	

Ünite sonu — Soru 8 — Örnek cevap

CEVAP

Ekonomik faaliyetlerin sektörlere göre sınıflandırılmasında aşağıdakilerden hangisi ölçüt olarak kullanılır? İşaretleyiniz.

Seçenek	İşaret	Gerekçe
Yürütülen ekonomik faaliyetin özelliği	✓	Sınıflandırmada faaliyetin sahip olduğu özellikler belirleyicidir (s. 145); 'üretim özellikleri ölçütü' (s. 151)
Yürütülen ekonomik faaliyette çalışanların elde ettiği kazanç	—	Kazanç sektörü belirlemez (s. 151 etkinliğinin 1. sorusu)
Yürütülen ekonomik faaliyetin gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYİH) katkısı	—	Gelişmişliği karşılaştırmada kullanılır (s. 153), sektörü belirlemez
Yürütülen ekonomik faaliyette ülke genelinde çalışan kişi sayısı	—	Çalışan nüfusun dağılımıdır, ölçüt değildir
Yürütülen ekonomik faaliyetin gayrisafi millî hasılaya (GSMH) katkısı	—	Ülke ekonomisine katkı göstergesidir, ölçüt değildir
Yürütülen ekonomik faaliyetin ülke istihdamına katkısı	—	İstihdam katkısı sektörü belirlemez

✓ ölçüttür · — ölçüt değildir

Ünite sonu — Soru 9

SORU 9

Aşağıdaki tabloda verilen ekonomik faaliyet kollarının hangi ekonomik sektörde yer aldığını belirlediğiniz ölçütlerden yararlanarak işaretleyiniz.

Ekonomik faaliyet kolu	Birincil	İkincil	Üçüncül	Dördüncül	Beşincil
Tarım	☐	☐	☐	☐	☐
Ormancılık	☐	☐	☐	☐	☐
Yazılım	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim	☐	☐	☐	☐	☐
Sağlık	☐	☐	☐	☐	☐
Yönetim	☐	☐	☐	☐	☐
Balıkçılık	☐	☐	☐	☐	☐
Sanayi	☐	☐	☐	☐	☐
Bankacılık	☐	☐	☐	☐	☐
Grafik tasarım	☐	☐	☐	☐	☐
Enerji üretimi	☐	☐	☐	☐	☐
Denetim ve planlama	☐	☐	☐	☐	☐

Ünite sonu — Soru 9 — Örnek cevap

CEVAP

Aşağıdaki tabloda verilen ekonomik faaliyet kollarının hangi ekonomik sektörde yer aldığını belirlediğiniz ölçütlerden yararlanarak işaretleyiniz.

Ekonomik faaliyet kolu	Birincil	İkincil	Üçüncül	Dördüncül	Beşincil
Tarım	✓				
Ormancılık	✓				
Yazılım				✓	
Eğitim			✓		
Sağlık			✓		
Yönetim					✓
Balıkçılık	✓				
Sanayi		✓			
Bankacılık			✓		
Grafik tasarım				✓	
Enerji üretimi		✓			
Denetim ve planlama					✓

Çıkış Kartı

ÇIKIŞ KARTI

Çıkmadan önce kâğıdına yaz:

1. Bilgi görselinde hangi sektörü, hangi amaçla ele aldın?

2. Amacına göre neden bu görsel türünü seçtin?

3. Çalışmanı yeniden yapsaydın neye dikkat ederdin?

Bu hafta evde

BU HAFTA EVDE

- Kitap s. 162-167 ünite ölçme ve değerlendirme sorularını (8-9 dışında) çöz.
- Çalışma kâğıdı 13-14. maddeler: bilgi görseli planı ve öz değerlendirme.
- Bilgi görselin bitmediyse bir hafta içinde tamamlayıp öğretmenine teslim et.
- MEBİ ya da EBA'da 5. ünite konu tekrarını yap.

Kaynaklar ve Haklar

KAYNAKÇA

Ders kitabı. Coğrafya 10. Sınıf Ders Kitabı (Ortaöğretim), 2026-2027 baskısı. **Yazarlar:** Alper Soyatlar, Bülent Akça, Mehmet Ekici, Yıldıray Türkmen. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No 10141 · Ders Kitapları Dizisi No 2174 · ISBN 978-975-11-8921-9. Slaytlardaki “Kitap s. …” etiketleri bu baskının sayfalarıdır.

Öğretim programı ve etkinlikler. Coğrafya dersi öğretim programı (2026 nüshası): Talim ve Terbiye Kurulunun 23.05.2024 tarihli ve 20 sayılı kararıyla kabul edilen, 13.05.2026 tarihli ve 53 sayılı kararıyla güncellenen program.

Haklar ve lisans. Ders kitabından alınan metin, soru ve görsellerin hakları Millî Eğitim Bakanlığına aittir; eğitim ve öğretim amacıyla, kaynak gösterilerek alıntılanmıştır (5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu md. 34). Sunumun tasarımı, ders akışı, etkinlik kurgusu, örnek cevaplar ve öğretmen notları okulapp.org'un özgün katkısıdır; yalnız bu katkılar CC BY 4.0 lisansıyla paylaşılır. Resmî bir Bakanlık materyali değildir.